

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Q[uo]d manus aut pedes in deo no[n] sint, que[m]admodu[m] in nobis,
sicut putaueru[n]t hij, q[ui] pro rustica simplicitate dicti sunt humaniformij,
& de eo q[uo]d scriptum est ein Esaia, quis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

bo in unitatem personæ assumendus, antequam angeli fierent in ipso uita erat, & hoc erat propositum eius deliciosum, sicut sapientia loquitur, quæ non est aliud quæ ipse dei filius. Dominus minus possedit me initio uiarum suarum, antequam quicquam faceret à principio, & cætera que ita concludit, & deliciae meæ esse cum filiis hominum.

De eo quod ait beatus Job, & post eum Baid, manus tuæ fecerunt me, & plasmauerunt me.

Caput .III.

Consilium trinitatis

Plal. iij. Job. jo

Gene. 2. Cur ait, faciamus, non, fiat

Gen. i

Gene. 2.

Sacramentationis angelis absconditum

Ephe. 3.

Agnum igitur negotium, & res ualde operosa, magnum sanctæ trinitatis exigebat consilium, ut taliter diceret: faciamus, & sic dicendo, quasi semetipsam una patris & filij & spiritus sancti diuinitas ad operandum hortaret, tali modo, ut rem bene perpendentes, recti dicant sancti supra dicti: manus tuæ fecerunt me & plasmauerunt me, da mihi intellectum: Manus tuæ fecerunt & plasmauerunt me totum in circuitu. Quid enim tale creatum est in diebus primis: Quid tale factum est in illis generationibus cæli & terræ: in illo die, quo fecit dominus deus cælum & terram & omne uigultum agris: Pulchre ergo dictum, & magna cum reuerentia est audiendum, quia cum de singulis operum dei speciebus narrans scriptura dixerit, Dixitque deus fiat hoc uel illud, de hoc solo narrat deum dixisse, faciamus. De singulis uero diebus, siue dierum operibus nos latius alio in opere tractauimus: in quo nec illud diligentiam nostram præterit, quia septies deus dixit, fiat: & si non eodem uerbo, tamen eodem modo usus dicendi, quem imperatiuum modum appellant grammatici, & septies bonitati eius opus suum complacuit, dicente scriptura. Et uidit deus quia bonum est: quæ uidelicet, bonitas dei non est aliud quam septiformis spiritus dei. De homine autem non dixit, fiat homo, siue producat terra hominem: sed faciamus, ait, ac deinceps ita scriptum est: Formauit igitur dominus deus hominem de limo terræ, & inspirauit in faciem eius spiraculum uitæ. Nimirum ubi dicit: Formauit de limo terræ, quod est plasma, locum siue causam præbuit admirationi nostræ, scientiamque suggestit humilitati nostræ, ut diceret, manus tuæ fecerunt me, & plasmauerunt me. O igitur magnum spectaculum, grande miraculum. Putas ne sancti angeli, qui iam fuerant conditi, sciebant, quid tanto molimine plasmatore deus inciperet operari: Nimirum absconditum erat illis hoc sacramentum, si uerum loquitur Apostolus, immo qui in Apostolo loquitur Christus. Ait enim: Mihi minimo omnium sanctorum data est gratia hæc in gentibus euangelizare inuestigabiles diuitias Christi, & illuminare omnes, quæ sit dispensatio sacramenti absconditi à seculis in deo, qui omnia creauit, ut innotescat principibus & potestatibus in cælestibus per ecclesiam multiformis sapientia dei. Solus plasmatore ipse sciebat, & in semetipso absconditum habebat tantummodo dignitatem futuri operis præsignans qualitate operationis, operando manibus suis.

Quod manus aut pedes in deo non sint, quemadmodum in nobis sicut putauerunt hi, qui pro rustica simplicitate dicti sunt humaniformi, & de eo quod scriptum est in Esaiâ, quis appendit tribus digitis molem terræ, & librauit in pondere montes, & colles in statera.

Caput .III.

Esa. 40. tres digiti dei respectu trinitatis

Plal. 148

Ec uero hoc dicimus aut opinamur, quod manus aut pedes in deo sint, quemadmodum in nobis: sicut putauerunt hi, qui pro rustica simplicitate dicuntur humaniformi: sed pluralitate manuum, dum dicitur: manus tuæ fecerunt me. Pluralitas minuitur personarum, sicut & alibi pluralitate trium digitorum. Scriptum quippe est in Esaiâ: Quis appendit tribus digitis molem terræ, & librauit in pondere montes, & colles in statera: Tribus enim digitis, id est, tribus personis unius ueræ & summe deitatis. Cum ergo dicit: Quis appendit tribus digitis, sapiens responsum exposulat, ut dicas: Tu deus appendisti. Quod cum responderis, placet illi, ut quæras adhuc & dicas: Vbi? Quando? Qualem molem terræ? Quos montes? Quales appendi atque librauit colles? Taliter percunctanti, pulchrum est, ut respondeas illi: Domine, si dicam, quia terram inani matam, & insensibilem quam calcamus pedibus nostris tu appendisti super nihilum, neque enim aliquibus sustentatur columnis, sed tu eam positione præcepti tui fundasti ut stabilis sit, montes & colles (qui sunt terræ tumores) consistere iussisti: Verum qui & gem die.

dem dico, sed parum est ad gloriam & laudem Trinitatis, quam per tres digitos nobis in-
nuatam esse uis, cuius capax non est terra hæc inanimata & insensibilis. Plus ergo dicam,
quia ubi uel quando dixisti: Faciamus hominem, & de limo terræ masculum & fœmī-
nā creasti siue plasmasti, & benedixisti eis, dicens: Crescite & multiplicamini, ibi siue tunc
tribus digitis molem terræ appendisti, montesq; in pondere & colles in statera libraſti.
Tunc illam terræ molem appendisti, quæ nimirum digna erat appensione trium digito-
rum tuorum, scilicet montem illum magnum qui secundum uisionem Danielis impleuit
orbem terrarum. Et illos montes in pondere, atque illos colles in statera libraſti, de qui-
bus Apostolus dicit: Nam quos præsciuit, & prædestinauit conformes fieri imaginis filij
sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus. Quos autem prædestinauit, hos & uocauit.
Et quos uocauit, hos & iustificauit. Quos autem iustificauit, hos & magnificauit. Veris-
sime nihil horum in præscientia & prædestinatione defuit, quando dixisti: Faciamus ho-
minem ad imaginem & similitudinem nostram, & creasti masculum & fœminam, & be-
nedixisti, dicens: Crescite & multiplicamini. Præfinitum habebas numerum multiplica-
tionis eorum, præcognitum habebas modum crementi, id est, meriti singulorum, & appen-
debas pondus meriti in libra siue statera iustæ remunerationis. ¶ Quid autē illi, quos non
tetigerunt hi tres digiti in appensione eiusmodi, id est, quos non prædestinasti in hoc uer-
bo benedictionis: Crescite & multiplicamini: quorum superflua multiplicitas de pecca-
to uel propter peccatum uenit, te dicente ad mulierem, multiplicabo ærumpas tuas &
conceptus tuos. Si filij benedictionis, quos nasci iussisti, dicendo, crescite & multiplica-
mini, recte dicuntur & sunt montes & colles tribus digitis appensi siue librati: quid de illis
protinus cenſet in eodē Propheta spiritus sanctus, quos uiciata caro protulit, aut profert
ultra modū et multiplicati sunt super numerum? Ecce (inquit) gentes quasi stilla situlæ,
& quasi momentum stateræ reputatæ sunt. Ecce insulæ quasi puluis exiguus, Omnes gen-
tes quasi non sint, sic sunt coram eo, & quasi nihilum & inane reputatæ sunt ei. Quid
rogo uel quantum est stilla situlæ ad magnos montes? Quid puluis exiguus, qui leui uento
aufertur ad colles stabiles, qui de loco suo nec per terræ motum uel per tonitrua mouen-
tur? Sic omnes filij huius seculi, quantumlibet alti uideantur, & magni sint in oculis suis,
nihil sunt in comparatione filiorum benedictionis, qui secundum propositum tuum, Tri-
nitas deus uocati sunt sancti, quos ante secula præscitos & prædestinatos, suis quæq; tē-
poribus, in nomine tuo uocasti, iustificasti, & magnificasti: quorū magnitudo tunc clarissi-
me apparebit, quando constitutis ad dextrā dicetur eis, uenite benedicti patris mei, posside-
te regnum, quod uobis paratum est à constitutione mundi.

¶ Be eo quod ait dominus deus, ecce Adam quasi unus ex nobis fa-
ctus est, sciens bonum & malum, ad ipsum Adam, quia puluis
es, & in puluerem reuerteris. Ca. V.

Procedamus ulterius. Propositum quippe nobis est, sanctæ scripturæ agrum
perambulare, & quærere ac demonstrare thesaurum, sancti nominis huius, pa-
tris & filij & spiritus sancti, sic in agro isto absconditum, ut tamen inueni-
ri possit ab his qui deo diuites esse uolunt. Ecce (inquit deus) Adam factus
est quasi unus ex nobis, sciens bonum & malum. Nunc ergo, ne forte mittat manum su-
am, & sumat etiā de ligno uitæ, & uiuat in æternum, emisit etiam dominus deus de
paradyſo uoluptatis, ut operaretur terram, de qua sumptus est. Et ad ipsum Adam dixit,
Quia puluis es, & in puluerem reuerteris. Quodq; uni dixit, nimirum omni generi huma-
no dixit. Et concedit dictioni uel iudicio, immo misericordissimæ prouidentie eius, humi-
litas hominis, dum in Psalmo dicit: Mane sicut herba, transeat, subauditur, homo siue na-
tura humana, mane floreat & transeat, uespere decidat, induret, & arescat, quia defecimus
in ira tua, & in furore tuo turbati sumus. Et est sensus: Dixi, ne auertas hominem in humi-
litate, tamen non id oro, ut homo, statim ex quo natus est, fiat immortalis & impassibilis,
sed potius concedo diuinæ sententiæ, qua dixisti, quia puluis es, & in puluerem reuerte-
ris, scilicet, ut ipse apparens, sicut herba mane, nimirum uiridis & pulchra, transeat, id est,
ad modum ipsius herbæ deficiat, hoc modo siue tali ordine. Sicut herba mane, ita ho-

D 3 mo

Gene. 1.

Dani. 2.
Montes & col-
les homines p-
destinati, sunt
Rom. 8.

Homines nō
prædestinati,
sunt sicut situ-
la aquæ & pul-
uis exiguus.
Gene. 3.

Esa. 40.

Esa. 5.
Rom. 8.

Mat. 25.

Gene. 3.

Sententiā mor-
tis corporalis
ex misericordi-
di prouidentia
dei. Psal. 89.